

Tjänsteställe, handläggare
Samhällsplanering och Infrastruktur, Linus Grabö

Diarienummer
25RS11072

Beteckning
Handlingsplan

Handlingsplan för konnektivitet 2026–2030

Postadress
Region Örebro län
Regionkansliet
Box 1613, 701 16 Örebro
E-post: regionen@regionorebrolan.se

Besöksadress
Klostergatan 23, Örebro
Tel: 019-602 10 00
Organisationsnummer: 232100-0164

Innehåll

Handlingsplan för konnektivitet 2026–2030	1
Bakgrund	5
Syfte	5
Befintliga strategier och mål	6
Det digitala decenniet 2030	6
Sveriges digitaliseringsstrategi 2025–2030	6
Regional utvecklingsstrategi	6
Regional digitaliseringsstrategi	7
Struktur för planer	8
Regional utvecklingsstrategi	8
Regional digitaliseringsstrategi	8
Handlingsplan för konnektivitet	8
Insatser utifrån behov och läge	8
Nyttan med konnektivitet	9
Offentlig sektor	9
Näringsliv	9
Hushåll	9
Tolkning av kartor och analysunderlag	10
Samlad bild av digital infrastruktur i länet	11
Nuläge: Mobiltäckning	15
Funktionella samband i mobil täckning	16

Tillgång till planeringsunderlag	18
Stöd och kostnader	18
Beviljat stöd i Örebro län	19
Mål för konnektivitet	20
Delmål i nationella digitaliseringsstrategin	20
Ansvarsfördelning och roller.....	22
Marknadsaktörer	22
Marknadsaktörernas roll	22
Region Örebro län.....	22
Regionens roll	23
Länsstyrelsen.....	24
Länsstyrelsens roll	24
Kommunerna	24
Kommunernas roll:.....	25
Post- och telestyrelsen (PTS)	25
Post- och telestyrelsens roll	25
Trafikverket	25
Trafikverkets roll.....	26
Företag.....	26
Användare och medborgare	26
Strategiska inriktningar.....	27
Samarbete och samverkan	27
Kartläggning	27

Samordning.....	28
Användning	28
Teknik och robusthet.....	29
Finansiering	30
Uppföljning av handlingsplanen	31

Bakgrund

Detta är en revidering av den regionala handlingsplanen för bredband, härafter kallad *Handlingsplan för konnektivitet*. Namnbytet speglar att begreppet konnektivitet bättre beskriver den aktiva uppkoppling som skapar nytta av den digitala infrastrukturen och används även på nationell nivå.

Sedan den tidigare handlingsplanen antogs har förutsättningarna förändrats.

Kopparnäten har i stort avvecklats, 2G och 3G har fasats ut och de större tätorterna utrustas nu med 5G. Sedan 2021 har Post- och telestyrelsen (PTS) beviljat drygt 300 miljoner kronor i bredbandsstöd till aktörer som bygger ut nätet. Regionen och länets kommuner har stöttat PTS genom kvalitetssäkring och regionala prioriteringar i dialog med marknaden. Nuvarande stödform närmar sig sitt slut samtidigt som PTS utreder framtida stöd för mobil digital infrastruktur. Handlingsplanen tas därför fram i en tid av förändrade förutsättningar.

För att alla i länet ska kunna ta del av digitaliseringens möjligheter krävs en tillgänglig, robust och hållbar digital infrastruktur. En väl utbyggd bredbands- och mobilinfrastruktur stärker konkurrenskraften, förenklar vardagen och minskar miljöpåverkan. Den är också en förutsättning för samhällsservice, beredskap och motståndskraft.

Fiber är den mest framtidssäkra tekniken, men en kombination av fasta och mobila lösningar behövs för att nå de regionala och nationella målen. Arbetet med konnektivitet ska bidra till en långsiktigt hållbar, robust och inkluderande samhällsutveckling.

Syfte

Syftet med den regionala handlingsplanen för konnektivitet är att beskriva hur vi i Örebro län gemensamt bör arbeta för att säkerställa tillgången till en robust, tillgänglig och hållbar digital infrastruktur i hela länet. Med konnektivitet avses i detta sammanhang fasta och mobila bredbandslösningar som möjliggör digital delaktighet, innovation och samhällsservice. I denna handlingsplan används begreppet konnektivitet som synonymt med digital konnektivitet, vilket avser tillgång till och användning av sådan infrastruktur.

Handlingsplanen konkretiserar den nationella digitaliseringsstrategins område *Konnektivitet* och bidrar till att uppfylla målen i den regionala utvecklingsstrategin *En attraktiv och pulserande region för alla (RUS 2025–2030)* samt den regionala digitaliseringsstrategin *Digitaliseringsstrategi för Örebro län (2021–2026)*.

Syftet är också att tydliggöra roller, ansvar och samverkansformer mellan aktörer i länet för att säkerställa att utbyggnaden och användningen av digital infrastruktur sker effektivt, likvärdigt och med långsiktig resiliens.

Den regionala handlingsplanen är:

- Styrande för Region Örebro län i arbetet med regional utveckling och planering,

- Vägledande för länets kommuner i fysisk planering, prioriteringar och beredskap, samt
- Inspirerande för marknadsaktörer, näringsliv och andra aktörer som bidrar till länets digitala utveckling.

Framtagande av handlingsplan för konnektivitet

Handlingsplanen har tagits fram av Region Örebro läns bredbandskoordinator i samarbete med länets kommuner och länsstyrelse genom den regionala samverkansgruppen för digital infrastruktur.

Befintliga strategier och mål

Här beskrivs i korthet de strategier som är relevanta för området konnektivitet.

Det digitala decenniet 2030

Det digitala decenniet 2030 är EU:s gemensamma vision för en digital omställning till år 2030. Målet är att stärka Europas digitala suveränitet och konkurrenskraft genom satsningar på

- Digitala färdigheter: 80 % av EU:s vuxna ska ha grundläggande digital kompetens.
- Digital infrastruktur: alla hushåll ska ha gigabituppkoppling och 5G.
- Digitalisering av företag: ökad användning av molntjänster, AI och data.
- Digitalisering av offentlig sektor: alla viktiga offentliga tjänster ska vara tillgängliga digitalt.

Sveriges digitaliseringsstrategi 2025–2030

Regeringen antog 2025 en ny digitaliseringsstrategi som omfattar hela Sveriges befolkning, företag och offentliga sektor. Strategin ersätter tidigare nationella digitaliseringsstrategin och nationella bredbandsstrategin.

Strategin innehåller fem prioriterade områden:

- Digital kompetens
- Digitalisering av näringslivet
- Digitalisering av den offentliga förvaltningen
- Digitalisering av välfärden
- Konnektivitet

Handlingsplanen för konnektivitet utgår i huvudsak från avsnittet konnektivitet i den nationella digitaliseringsstrategin

Regional utvecklingsstrategi

Utvecklingsstrategins övergripande mål

- **Hög livskvalitet**
En region där alla människor har lika värde och samma möjligheter att bidra och får sina grundläggande mänskliga behov och rättigheter tillgodosedda.
- **Stark konkurrenskraft**
En region där alla bidrar till ökat värdeskapande och en robust arbetsmarknad med innovationskraft.
- **God resurseffektivitet**
En region där alla bidrar till ansvarsfull produktion och konsumtion för minimal miljöpåverkan och ekosystem i balans.

Strategisk inriktning kopplat till konnektivitet: **Säkra tillgång till robust bredband i hela länet.**

Regional digitaliseringsstrategi

Digitaliseringsstrategi för Örebro län 2021–2026 anger inriktningen för länets gemensamma digitaliseringsarbete och utgår från målen i den regionala utvecklingsstrategin: stark konkurrenskraft, hög och jämlik livskvalitet samt god resurseffektivitet.

Strategin fokuserar på fem områden:

Digital infrastruktur, kompetens, trygghet, innovation och ledning.

Dessa ska tillsammans stärka länets förmåga att använda digitalisering som verktyg för utveckling och omställning.

Strategin revideras under 2026 och ersätts av *Ett hållbart digitaliserat Örebro län 2027–2031*. Handlingsplanen för konnektivitet konkretiserar fokusområdet

Konnektivitet, med målet att hela länet ska ha tillgång till robust digital infrastruktur som stödjer innovation, effektivitet och hållbar utveckling.

Struktur för planer

Här följer en beskrivning av hur de olika strategierna för digital infrastruktur hänger ihop och konkretiseras genom handlingsplanen för konnektivitet, där mål och insatser samordnas för att stärka tillgången till robust och hållbar uppkoppling i hela länet.

Regional utvecklingsstrategi

Den regionala utvecklingsstrategin (RUS) pekar ut det strategiska området *Säkra tillgång till robust bredband i hela länet*. Strategin utgör den övergripande ramen för länets långsiktiga utvecklingsarbete och vägleder handlingsplanen för konnektivitet genom målen om hög och jämlik livskvalitet, stark konkurrenskraft och god resurseffektivitet.

Regional digitaliseringsstrategi

Den gällande Digitaliseringsstrategi för Örebro län 2021–2026 anger inriktningen för länets gemensamma arbete med digitalisering. Strategin revideras under 2025-26 och förväntas där efter ersättas av Ett hållbart digitaliserat Örebro län (2027–2031).

Handlingsplanen för konnektivitet konkretiserar strategins fokusområde

Konnektivitet, med målet att hela länet ska ha tillgång till robust digital infrastruktur som stödjer innovation, effektivitet och hållbar utveckling.

Handlingsplan för konnektivitet

Handlingsplanen beskriver den övergripande inriktningen för arbetet med digital infrastruktur i länet. Den tydliggör roller, nuläge, mål och strategiska inriktningar för hur regionen, kommunerna och marknadsaktörer tillsammans kan verka för ökad konnektivitet.

Insatser utifrån behov och läge

Insatser utformas utifrån nuläge, utmaningar och prioriteringar i länet. Arbetet sker i samverkan inom den regionala samverkansgruppen för digital infrastruktur och konkretiserar de strategiska inriktningarna genom gemensamt prioriterade eller tematiska åtgärder.

Nyttan med konnektivitet

För att fullt ut dra nytta av digitaliseringens möjligheter krävs en tillgänglig, robust och hållbar digital infrastruktur i hela länet. Konnektiviteten skapar förutsättningar för snabb kommunikation, innovation och samhällsservice oavsett var människor bor eller verkar. Den stärker näringslivets konkurrenskraft, förenklar vardagen för invånarna och bidrar till ett mer resilient och hållbart samhälle.

Behovet av stabil och kapacitetsstark digital uppkoppling ökar i takt med att allt fler samhällsfunktioner digitaliseras. Konnektiviteten är en grundförutsättning för ett hållbart, konkurrenskraftigt och jämlikt Örebro län.

Offentlig sektor

Digitalisering inom vård, omsorg och kommunal service ger stora effektiviseringsvinster. Exempelvis kan digital natttillsyn minska behovet av fysiska besök med upp till 80 % och e-tjänster för bygglov ge mångmiljonbesparingar årligen. Uppkopplade ambulanser och digitala lås ökar trygghet och tillgänglighet, samtidigt som kostnader och klimatpåverkan minskar.

Digital infrastruktur är idag en del av samhällets kritiska infrastruktur, en robust och redundant uppkoppling stärker både krisberedskap, trygghet och tillgång till välfärdstjänster även vid störningar.

Näringsliv

Snabbt bredband är avgörande för företagens konkurrenskraft. Automatisering, fjärrövervakning och datadrivna processer skapar nya arbetssätt och innovationer. Enligt beräkningar från *Bredbandskalkylatorn 2.0* (Analysys Mason, 2024) innebär en 1 % ökning av anslutningsgraden till fast bredband i Örebro län:

- 339 nya jobb
- 2,6 nya företag
- 1 723 kr ökad BNP per capita
- 3,1 ton lägre CO₂-utsläpp per capita

Hushåll

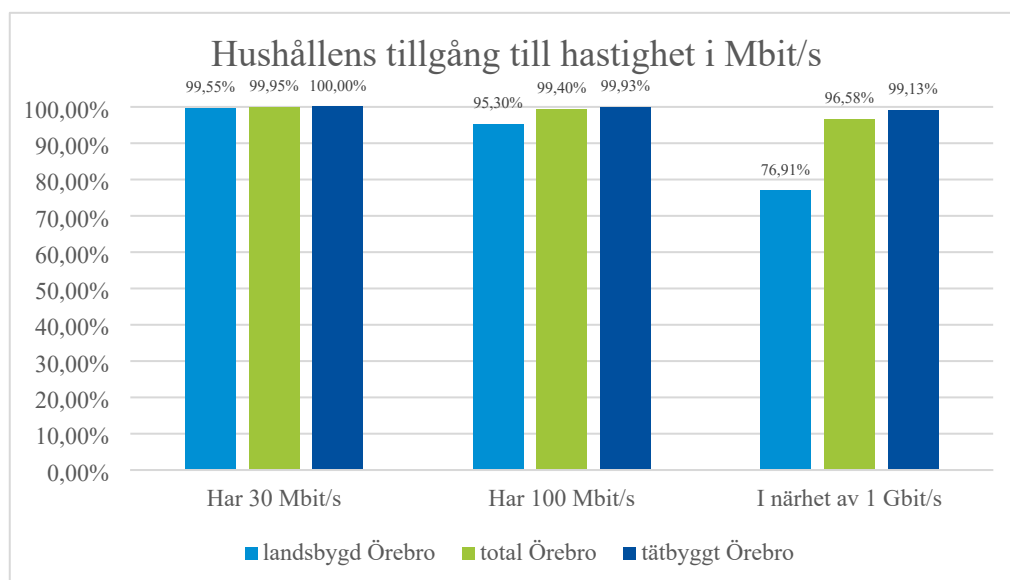
För invånarna innebär god konnektivitet möjligheten att bo, arbeta och studera där man vill. Digitala vårdtjänster, distansarbete och uppkopplade hem stärker livskvaliteten och delaktigheten i samhället. Fiber till fritidshus bidrar till permanentboende, lokal ekonomi och en levande landsbygd.

Tillgång till uppkoppling är också en demokratifråga, den avgör möjligheten att ta del av välfärdstjänster, utbildning och samhällsinformation på lika villkor.

Konnektivitet bidrar därmed till regionens övergripande mål om stark konkurrenskraft, hög livskvalitet och god resurseffektivitet.

Nuläge: Tillgång till 100 Mbit/s

I Örebro län har drygt 99 procent av hushållen tillgång till bredband med en hastighet på minst 100 Mbit/s.¹ Bakom den övergripande siffran finns dock fortfarande tydliga skillnader mellan tätort och landsbygd. I dagsläget saknar omkring 800 hushåll på landsbygden tillgång till 100 Mbit/s. Ser vi till hur hushållen är förberedda för framtidens behov, det vill säga, hur många som i dag ligger långt från befintlig fiberinfrastruktur, rör det sig om cirka 5100 hushåll i länet. De flesta av dessa finns i glesbygd, där omkring 4 000 hushåll i nuläget saknar närhet till högkapacitetsbredband. Detta visar att även om länet närmar sig de tidigare nationella målen finns fortfarande behov av riktade insatser för att säkerställa likvärdig tillgång till snabbt och robust konnektivitet i hela Örebro län.

Figur 1 Hushållens tillgång till bredband i Örebro län uppdelat på landsbygd, totalt och tätbebyggda områden för kapacitetsnivåerna 30 Mbit/s, 100 Mbit/s samt i närhet av 1 Gbit/s.

Tolkning av kartor och analysunderlag

Kartor och analyser i handlingsplanen syftar till att ge en övergripande bild av tillgången till digital infrastruktur i länet. Underlagen baseras på gemensamma regionala analys- och planeringsunderlag och är avsedda att stödja regional och kommunal planering samt dialog med marknadsaktörer. Kartorna visar i huvudsak aggregerade och teoretiska nivåer av tillgång och kapacitet. Det innebär att de ger en förenklad bild av verkligheten och behöver tolkas med hänsyn till lokala förutsättningar. Fördjupade analyser och bedömningar av enskilda områden hanteras inom respektive kommuns planering enligt plan- och bygglagen.

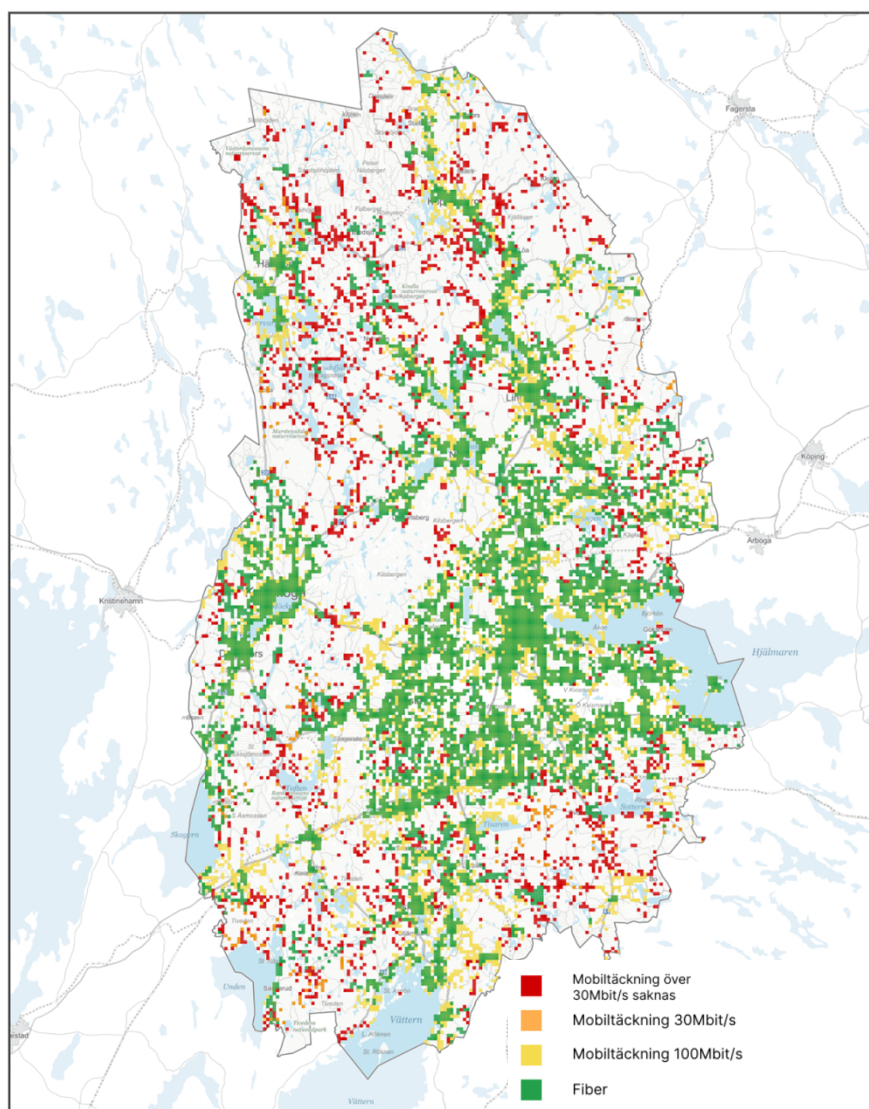
¹ Mobiltäcknings- och bredbandskartläggning - PTS statistik

Samlad bild av digital infrastruktur i länet

Kartan nedan visar den samlade tillgången till fiberinfrastruktur och mobil digital kommunikation i länet. Genom att kombinera dessa data går det att identifiera områden med svagare infrastruktur.

Kartan tydliggör även var infrastrukturen är väl utbyggd, vilket i stort följer de historiska mönstren för bredbandsutbyggnad. Underlaget baseras på en sammanvägning av fiberinfrastruktur och mobil uppkoppling och dess kapacitet.

 Region Örebro län

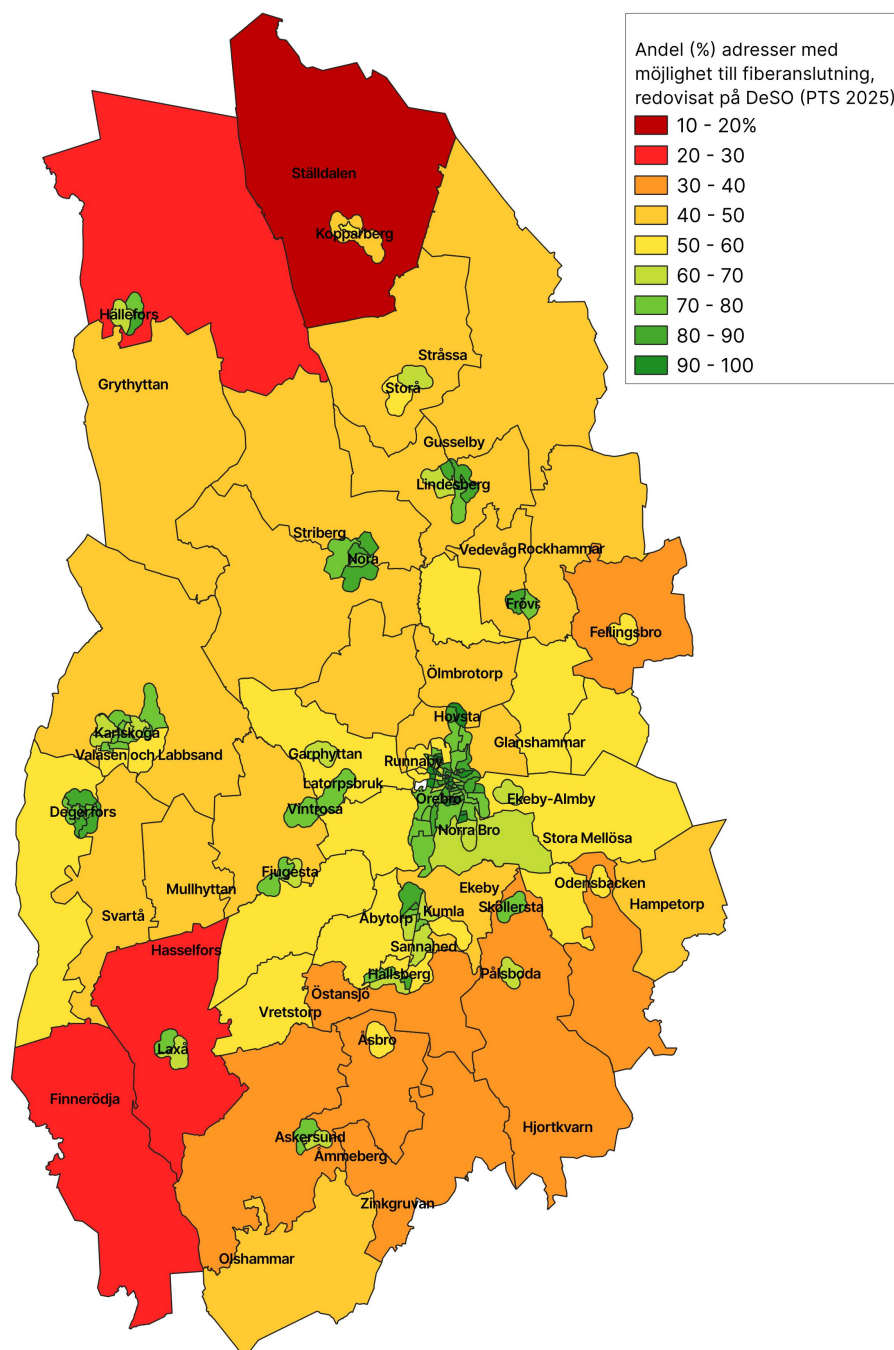

Skala: 1:700 000 (vid A4 stående)
 35 km

Figur 2 Sammanvägning av fiberinfrastruktur och mobiltäckning i Örebro län. Kartan visar var den digitala infrastrukturen är väl utbyggd och var brister fortfarande finns.

Fibertäckning, möjlighet att ansluta

Kartan visar andelen (%) adresser² per DeSO-område som har möjlighet att ansluta sig till fiber, det vill säga där fibernät redan är utbyggt fram till adressen. Detta mått visar den tekniska tillgången och utgör samtidigt det maximala möjliga utfallet för hur stor andel som kan ha en aktiv fiberanslutning i området.

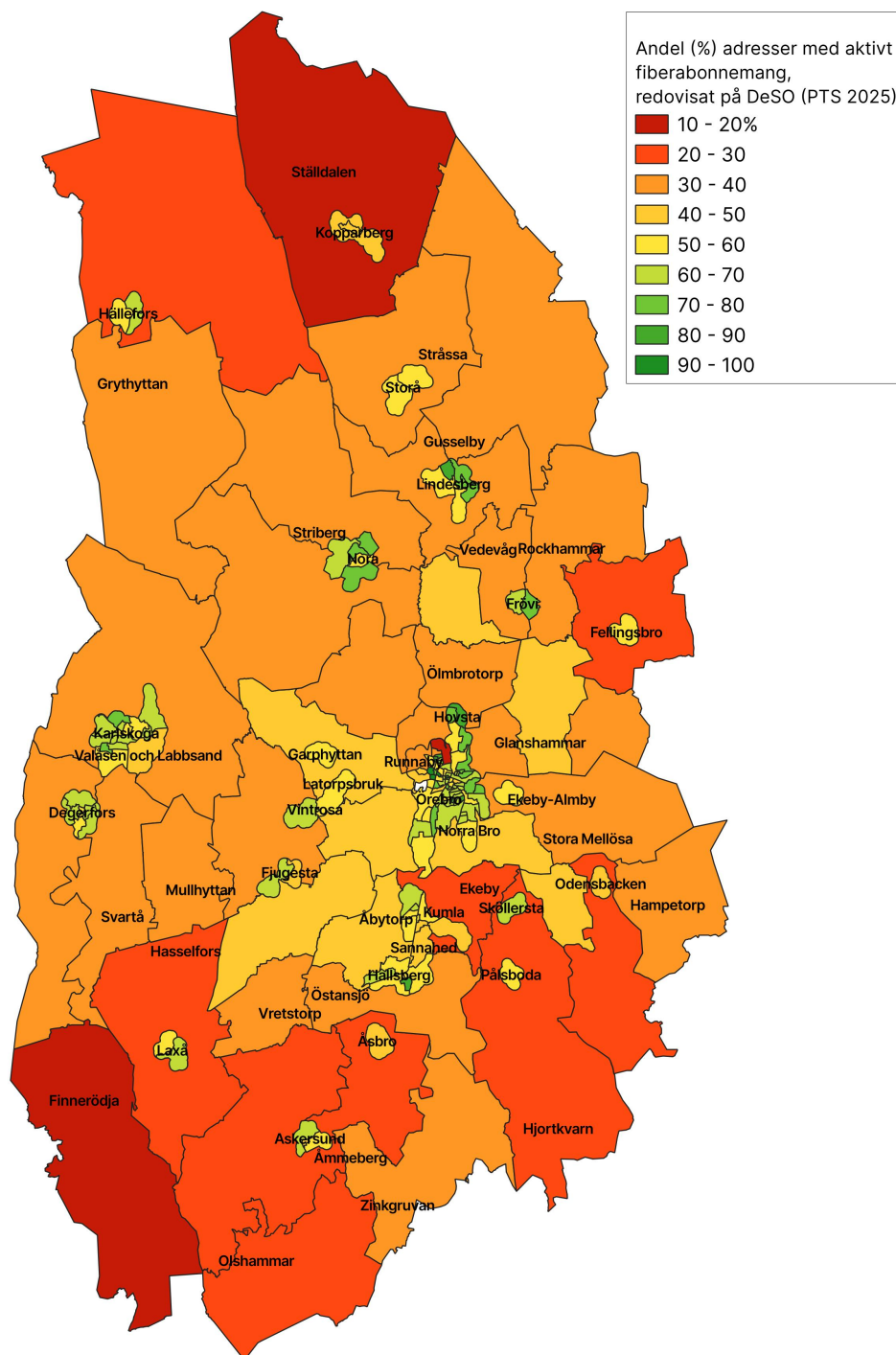
Figur 3 adresser med möjlighet till fiberanslutning i Örebro län, redovisat per DeSO-område. Källa: PTS 2025, egen bearbetning.

² Analysen baseras på samtliga adresser i området, inklusive hushåll, verksamhetsställen och fritidshus.

Antalet adresser per DeSO-område varierar kraftigt i länet, från 74 till 2 433 stycken. Det innebär att samma anslutningsgrad kan motsvara olika många oanslutna adresser beroende på områdets storlek. Ett område med låg anslutningsgrad och många adresser kan därför ha betydligt fler oanslutna adresser än ett mindre område med motsvarande anslutningsgrad. I länet finns exempel på områden där färre än 30 procent av adresserna är fiberanslutna samtidigt som antalet oanslutna adresser överstiger 1 000. Detta visar att både anslutningsgrad och antal adresser behöver beaktas för att ge en rättvis bild av var behoven av fortsatt utbyggnad är som störst.

Aktiv fiberanslutning, faktisk användning

Kartan visar andelen (%) adresser per DeSO-område som har en aktiv fiberanslutning, det vill säga där fiberabonnemang är tecknat. Måttet visar i vilken utsträckning den utbyggda infrastrukturen faktiskt används av hushåll och verksamheter.

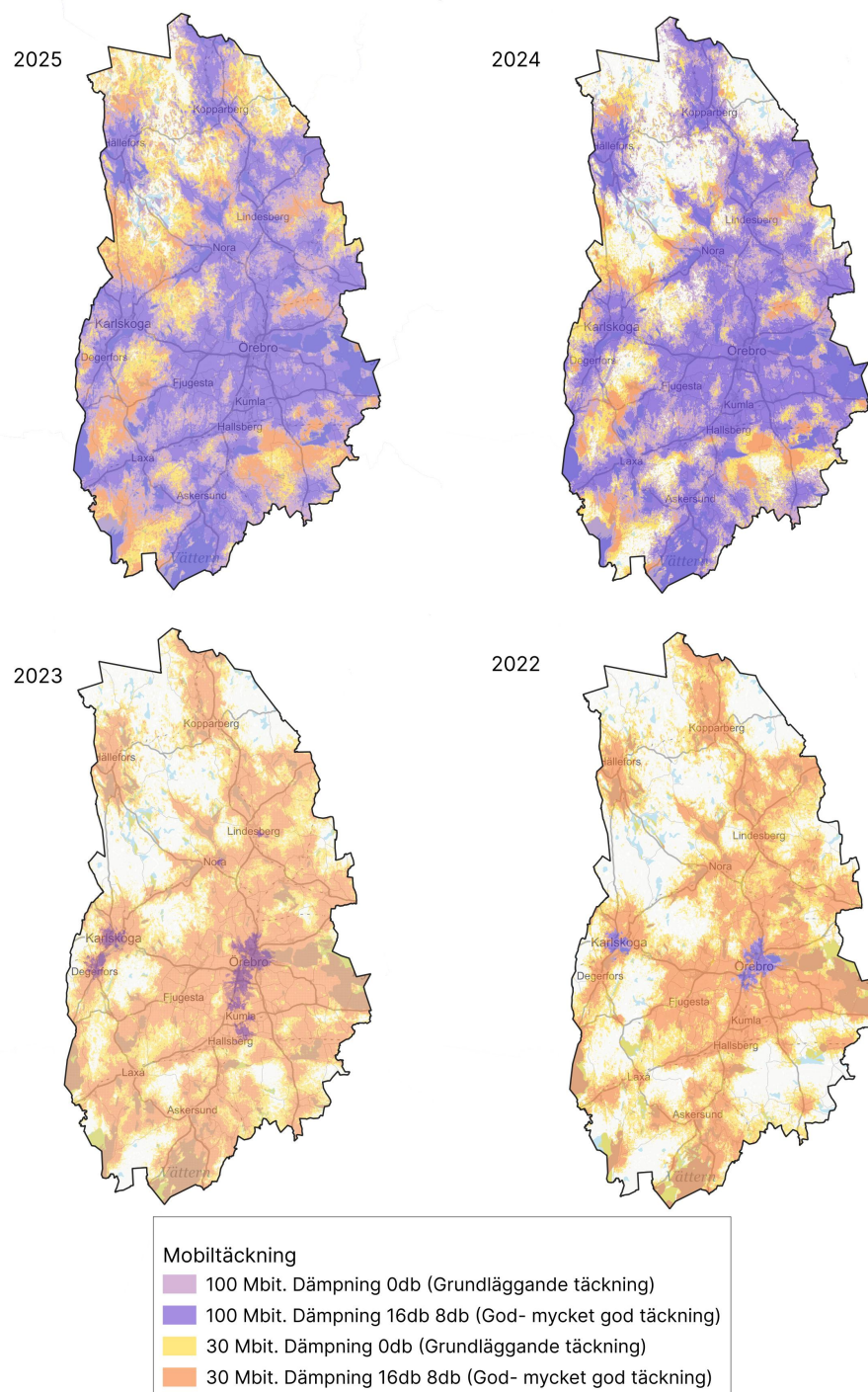

Figur 4 Andel (%) adresser med aktiv fiberanslutning i Örebro län, redovisat per DeSO-område. Källa: PTS 2025, egen bearbetning.

Skillnaden mellan fibertäckning och aktiv fiberanslutning visar den outnyttjade potentialen i den befintliga infrastrukturen, det vill säga hur många adresser som har möjlighet att ansluta sig men ännu inte har gjort det. Om samtliga adresser med möjlighet till anslutning också hade tecknat abonnemang skulle kartorna vara identiska. Skillnaderna kan bero på flera faktorer, såsom kostnader för anslutning, betalningsvilja, efterfrågan och lokala förutsättningar. Detta innebär att åtgärder för att öka användningen kan skilja sig från åtgärder för att bygga ut infrastrukturen.

Nuläge: Mobiltäckning

Här presenteras utvecklingen av den mobila täckningen i länet över tid (2022–2025), uppdelad efter kapacitetsnivåer motsvarande uppskattad täckning om 30 Mbit/s respektive över 100 Mbit/s. Kartorna visar en aggregerad teoretisk täckningsbild baserad på data från samtliga mobiloperatörer, vilket möjliggör jämförelser av hur täckningens utbredning och kvalitet har förändrats över tid. Som i tidigare redovisningar kan täckningen variera mellan operatörer, vilket innebär att vissa områden kan ha god täckning hos en aktör medan andra har begränsad eller ingen täckning. Utvecklingen visar att täckningens kvalitet har förbättrats i områden där mobil uppkoppling redan funnits sedan tidigare. Förändringen över tid består i större utsträckning i en förstärkning av befintlig täckning, medan den geografiska utbredningen ökar i mer begränsad omfattning. Detta innebär att kvarvarande områden med svag eller begränsad täckning riskerar att bestå över tid utan riktade insatser.

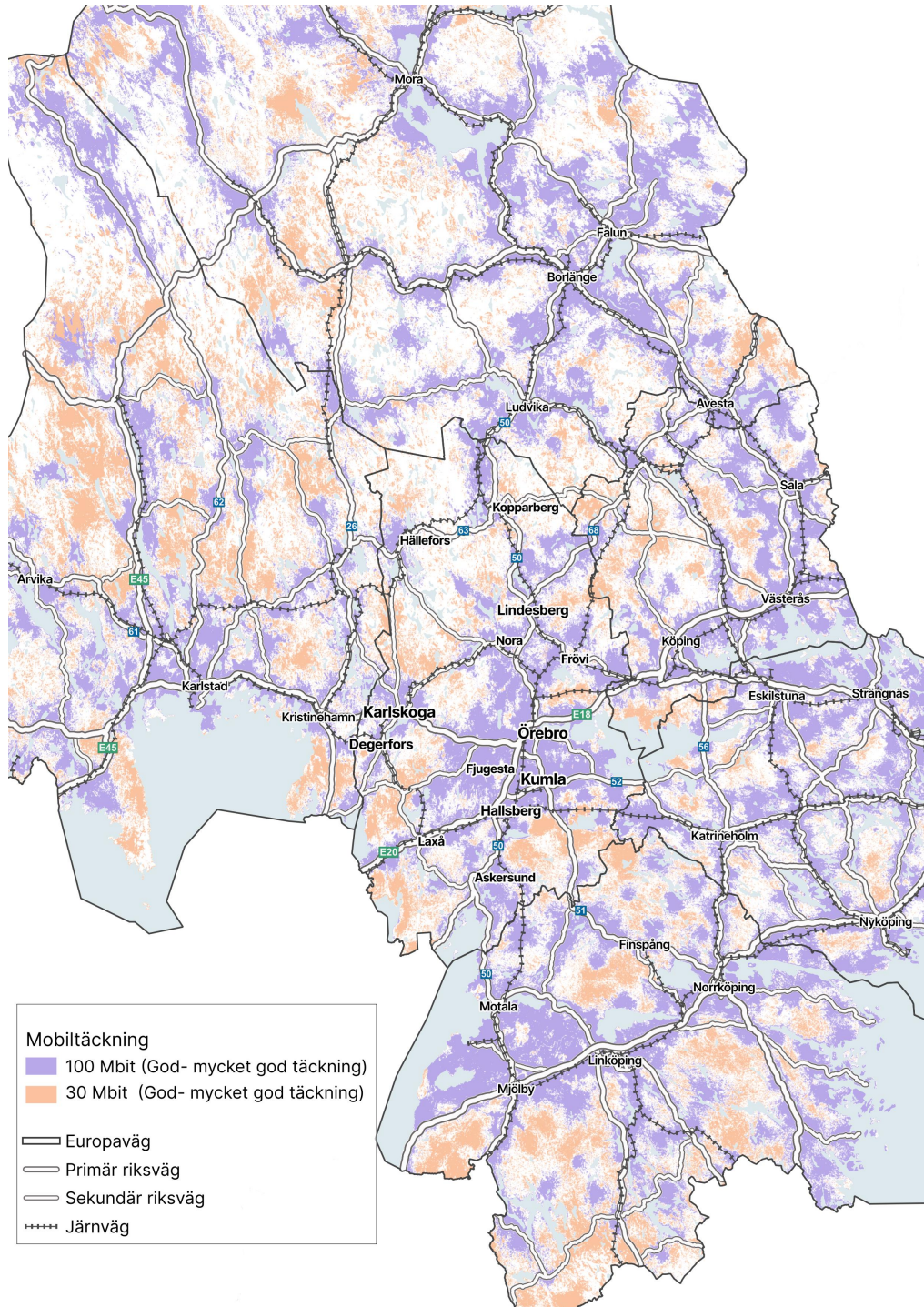

Figur 5 Aggregerad mobiltäckning i Örebro län 2022–2025, uppdelad efter kapacitetsnivåerna 30 Mbit/s och över 100 Mbit/s, baserad på sammanställd data från samtliga mobiloperatörer. Källa: PTS, egen bearbetning.

Funktionella samband i mobil täckning

Den storregionala kartbilden illustrerar hur mobiltäckning följer funktionella samband snarare än administrativa gränser. Täckningens utbredning och kapacitet hänger i stor utsträckning samman med transportstråk, bebyggelsestruktur och andra

samhällsfunktioner som sträcker sig över länsgränser. Kartbilden visar även att variationer i täckning inte är isolerade till enskilda områden, utan utgör en del av ett större geografiskt sammanhang. Detta understryker behovet av att analysera och förstå digital infrastruktur i ett sammanhängande perspektiv där regionala samband beaktas.

Figur 6 Aggregerad mobiltäckning i ett storregionalt perspektiv (30 och 100 Mbit/s), där täckningen följer stråk och bebyggelse över länsgränser. Källa: PTS, egen bearbetning.

Tillgång till planeringsunderlag

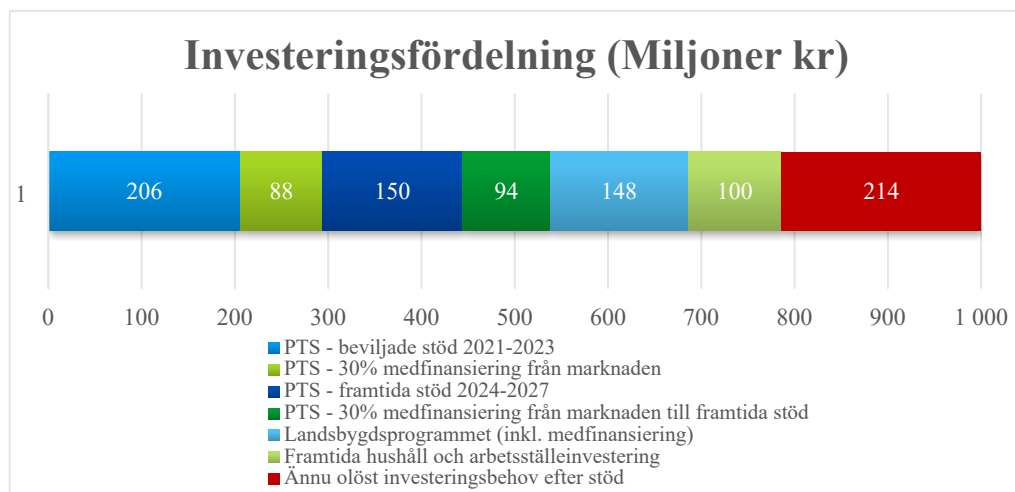
Merparten av de kart- och analysunderlag som presenteras i nulägesanalysen finns tillgängliga via Region Örebro läns webbkarta. För länets kommuner tillhandahålls underlagen även som WMS-lager för användning i kommunernas egna GIS-system. Syftet är att skapa gemensamma regionala planeringsunderlag och stärka förutsättningarna för samordnad analys och planering av digital infrastruktur.

Stöd och kostnader

I samband med det regionala bredbandslyftet i Örebro län genomförde Analysys Mason en analys av beviljade stöd och en uppskattning av det framtida stödbehovet. Kostnadsanalysen har därefter verifierats genom en regional nätverksanalys.

Diagrammet nedan visar dessa uppskattningar samt den beräknade återstående delen av stödbehovet efter beaktade stöd och medfinansiering.

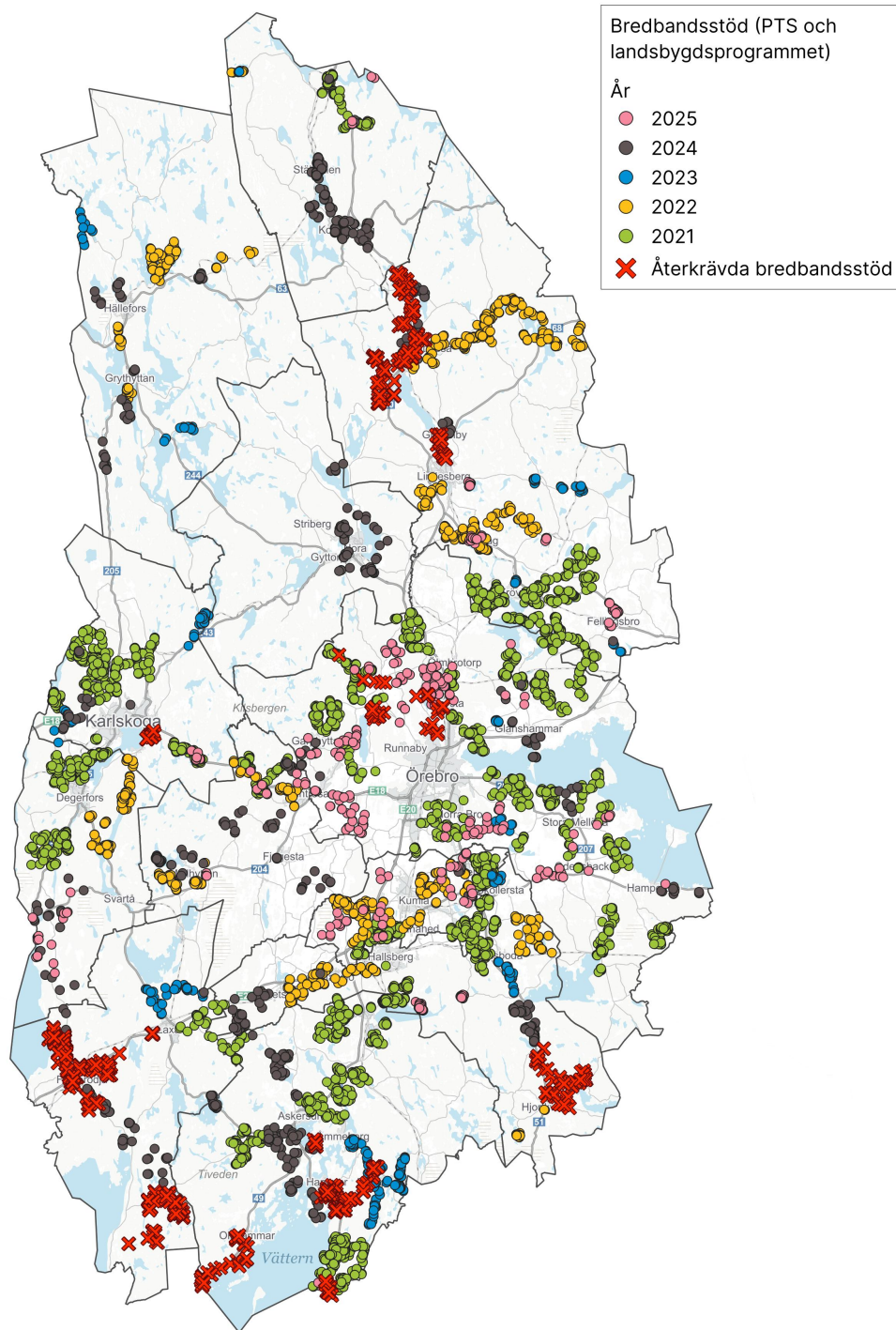
Analysen indikerar ett kvarstående finansieringsbehov på cirka 174 miljoner kronor för att nå samtliga hushåll och företag i länet. Om även fritidshus inkluderas i beräkningen bedöms den totala kostnaden öka avsevärt. Analysen tar dock inte hänsyn till projekt där beviljade medel har återlämnats, vilket innebär att det faktiska finansieringsbehovet kan vara större än beräknat.

Figur 7 Investeringsfördelning för bredbandsutbyggnad i Örebro län. Efter beaktade stöd och medfinansiering återstår ett uppskattat investeringsbehov om cirka 174 miljoner kronor. Källa: Analysys Mason/PTS, egen bearbetning.

Beviljat stöd i Örebro län

Kartan nedan visar var PTS och Landsbyggsprogrammet har beviljat bredbandsstöd under perioden 2016–2024. Den redovisar även områden där beviljade projekt har återlämnats. Regionen arbetar tillsammans med kommunerna för att säkerställa att återlämnade byggnader snabbt förs tillbaka till registret, så att andra aktörer ges möjlighet att ansöka om stöd.

Figur 8 Figur text: Beviljade och återlämnade bredbandsstöd i Örebro län 2016–2024. Källa: PTS, 2025; egen bearbetning, Region Örebro län.

Mål för konnektivitet

Regeringen har i den nationella digitaliseringsstrategin 2025–2030³ fastställt det övergripande målet: *”Sverige och mot omvärlden ska det alltid finnas tillförlitlig konnektivitet så att det är möjligt att bo, leva och verka i hela landet. Den digitala infrastrukturen ska vara motståndskraftig, säker och främja konkurrenskraft, innovation och hållbarhet.”*

Detta innebär att:

- alla slutanvändare vid en fast anslutningspunkt ska omfattas av gigabitnät,
- alla befolkade områden ska täckas av nästa generations trådlösa höghastighetsnät (minst 5G),
- samt att infrastrukturen ska vara robust, säker och teknikneutral.

Förtydligande av begreppet befolkade områden med befolkade områden avses i denna handlingsplan tätorter, småorter samt områden i anslutning till byggnader såsom hushåll, verksamhetsställen och fritidshus i landsbygder. Även anläggningsområden för rekreation, idrott, industri och samhällsfunktioner omfattas. Begreppet inkluderar även allmänna och enskilda vägar inom dessa områden.

Kopplingen till de nationella målen innebär att arbetet i Örebro län ska bidra till att hela landet får likvärdig tillgång till snabb och stabil uppkoppling, oavsett geografiska förutsättningar. Den regionala handlingsplanen konkretiserar därmed den nationella ambitionen genom att skapa förutsättningar för en jämlik digital infrastruktur, där robusthet, redundans och tillgänglighet är centrala delar. Utgångspunkten är fortsatt en marknadsdriven utbyggnad, kompletterad med offentliga insatser.

Delmål i nationella digitaliseringsstrategin

Från avsnitt konnektivitet

- Alla hushåll och verksamhetsställen ska senast 2030 ha tillgång till infrastruktur som medger minst 1 Gbit/s där det bedöms samhällsekonomiskt motiverat.
- Hela Sverige ska täckas av nät för mobila tjänster med grundläggande kapacitet. Näten ska göra det möjligt att skicka meddelanden, ringa och via internet använda samhällsviktiga tjänster samt enklare uppkopplade saker.
- Alla befolkade områden ska täckas av nät för mobila tjänster med god kapacitet.
- Allmänna vägar och järnvägar ska ha sammanhängande täckning av nät för mobila tjänster med god kapacitet.
- Sverige ska proaktivt möta behoven av mobil konnektivitet inom nuvarande och framtida branscher.

³ Sveriges digitaliseringsstrategi 2025–2030 - Regeringen.se

- Digital infrastruktur och digitala tjänster ska vara robusta för att motstå påfrestningar i syfte att upprätthålla funktionalitet.
- Digital infrastruktur och digitala tjänster ska kunna återställas snabbt efter påfrestningar som leder till störningar.
- Digital infrastruktur och samhällsviktiga digitala tjänster ska vara redundanta och diversifierade för att kunna fortsätta fungera vid bortfall av någon del.
- Alla aktörer i Sverige ska bidra till att minska miljöpåverkan av konnektiviteten genom att använda energieffektiva och klimatsmarta lösningar.

Region Örebro län kommer att följa utvecklingen av målsättningarna i regional kontext i takt med att indikatorer tas fram av Post- och Telestyrelsen.

Ansvarsfördelning och roller

Arbetet med konnektivitet förutsätter samverkan mellan flera aktörer med olika uppdrag och ansvar. Region Örebro län, kommunerna, statliga myndigheter och marknadsaktörer bidrar på olika sätt till utvecklingen av den digitala infrastrukturen i länet.

Region Örebro län har en samordnande och strategisk roll i arbetet, medan kommunernas ansvar främst avser planering och samverkan inom ramen för kommunalt självstyre och gällande lagstiftning. Kommunernas förutsättningar att arbeta med konnektivitetsfrågor varierar, vilket innebär att arbetssätt och prioriteringar kan skilja sig mellan kommuner.

Handlingsplanen är styrande för Region Örebro läns arbete och vägledande för kommuner och andra aktörer. Syftet är att skapa gemensamma utgångspunkter för samverkan och att tydliggöra roller i det fortsatta arbetet med konnektivitet i länet.

Marknadsaktörer

Marknadsaktörerna bygger och driver den digitala infrastrukturen och står för den största delen av investeringarna i utbyggnaden. De planerar och genomför utbyggnad där det finns marknadsmässiga förutsättningar och samordnar arbetet med offentliga aktörer som region, kommuner, Länsstyrelsen och Trafikverket.

Marknadsaktörerna ansvarar för markavtal och tillstånd samt för att näten byggs enligt branschstandarder och med hög robusthet. Genom att planera för framtida kapacitet och möjliggöra efteranslutningar bidrar de till att fler kan ta del av digitaliseringens möjligheter.

Marknadsaktörernas roll

- Bygga, drifta och underhålla bredbands- och mobilnät.
- Samverka med regioner och kommuner i planering och tillståndsprcesser.
- Säkerställa hög kvalitet och robusthet enligt branschstandarder som Robust fiber.
- Planera för kapacitet och möjliggöra efteranslutningar.
- Bidra till hållbar och resurseffektiv utbyggnad som stödjer digitalisering och samhällsnytta.

Region Örebro län

Regionen har det regionala utvecklingsansvaret och ska verka för att digital infrastruktur utvecklas i hela länet. Arbetet omfattar att samordna aktörer, följa upp bredbandsutvecklingen och bidra till att digital infrastruktur integreras i samhällsplaneringen.

Tillsammans med kommunerna tar regionen fram planeringsunderlag och analyser som visar tillgång, kapacitet och robusthet i fasta och mobila nät. Dessa används som stöd i fysisk planering, prioriteringar och beredskap inför kommande stödordningar. Fram till 2027 har Region Örebro län även uppdraget som regional bredbandskoordinator, med ansvar för att främja samverkan, driva på utbyggnad och förmedla regionala behov och erfarenheter till nationell nivå. Regionen ska förtydliga länets behovs- och kravbild för konnektivitet, så att statliga och privata insatser kan riktas dit behoven är störst.

Arbetet sker i linje med den nationella digitaliseringsstrategin och beaktar principerna i EU:s Gigabit Infrastructure Act (GIA). Regionen deltar även i länsöverskridande samverkan inom ramen för Bredbandssamverkan Mellansverige. Genom denna samverkan utvecklas gemensamma analys- och planeringsunderlag, och erfarenheter utbyts mellan regioner i frågor som rör bland annat mobiltäckning, robusthet och utbyggnadsförutsättningar.

Samverkan bidrar till att beakta funktionella samband som sträcker sig över länsgränser, exempelvis kopplat till transportstråk, arbetsmarknadsregioner och samhällsviktiga funktioner.

Regional samverkansgrupp för digital infrastruktur

Region Örebro län är sammankallande för den regionala samverkansgruppen för digital infrastruktur, som består av representanter från länets kommuner samt Länsstyrelsen. Samverkansgruppen utgör ett forum för strategisk dialog, erfarenhetsutbyte och gemensam utveckling av planerings- och analysunderlag inom området konnektivitet.

Samverkansgruppen har en samordnande och rådgivande funktion och ansvarar inte för operativt genomförande. Operativa åtgärder och prioriteringar hanteras av respektive aktör inom ramen för sitt uppdrag och gällande lagstiftning.

Regionens roll

- Samordna och leda det regionala nätverket för bredbands- och konnektivitetsfrågor.
- Följa upp och analysera tillgång, kapacitet och robusthet i digital infrastruktur.
- Ta fram planeringsunderlag som stöd för kommunernas planering och prioritering.
- Verka som regional bredbandskoordinator så länge uppdraget finns, i nuläget fram till och med 2027.
- Samverka med Länsstyrelsen, PTS och andra aktörer kring stöd och investeringar.
- Sprida kunskap om digital infrastrukturens betydelse för regional utveckling och beredskap.

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen har en samordnande och stödjande roll i frågor som rör elektronisk kommunikation och digital infrastruktur. Myndigheten verkar för att digital infrastruktur beaktas i samhällsplaneringen, samordnar tillståndsfrågor och arbetar med risk- och sårbarhetsanalyser kopplade till robusthet, krisberedskap och totalförsvar. I samverkan med regionen och kommunerna bidrar Länsstyrelsen med kompetens för att stärka länets motståndskraft och säkerställa tillgången till digitala kommunikationer vid störningar och kriser.

Länsstyrelsens roll

- Verka för digital infrastruktur i samhällsplanering enligt PBL:s bestämmelser om allmänna intressen.
- Hantera tillståndsfrågor och samordna provningar kopplade till mark, miljö och vatten.
- Identifiera risker och sårbarheter i digital infrastruktur samt bidra i krisberedskapsarbetet.
- Delta i regionala nätverk för bredbands- och konnektivitetsfrågor.
- Samverka med region och kommuner i planerings- och beredskapsfrågor.

Kommunerna

Kommunerna har några givna roller som markägare, tillståndsgivare och i förekommande fall även ägare till stadsnät. Kommunerna kan också påverka fiber- och mobilutbyggnaden som en stor potentiell köpare av digitala tjänster till de egna verksamheterna. Kommunen har dessutom en betydelsefull roll för kontakter på lokal nivå och för att tillvarata lokala behov.

Samtidigt är kommunernas verksamheter i allt större utsträckning beroende av en robust, redundant och resilient digital infrastruktur. Trygghetslarm, välfärdsteknik, digital undervisning, e-förvaltning och krisberedskap kräver stabila nät. Kommunerna har därför en dubbel roll. Att både möjliggöra och samverka i utbyggnaden av infrastrukturen och att säkerställa att den egna servicen kan dra nytta av digitaliseringens möjligheter.

Digital infrastruktur är ett av flera perspektiv som kommunerna behöver ta hänsyn till i planeringen. Inom ramen för sitt ansvar enligt plan- och bygglagen har kommunerna en viktig roll i att pröva lokalisering och utformning av olika typer av markanvändning, däribland digital infrastruktur, utifrån befintliga värden och förutsättningar, exempelvis landskapsbild och kulturmiljövärden. Kommunerna ansvarar även för den kommunala prioriteringen av resurser och insatser kopplat till konnektivitetsarbetet.

Kommunernas roll:

- Ha en tydlig inriktning för arbetet med bredbandsutbyggnad, i linje med den regionala handlingsplanen, samt avsätta resurser för att hantera konnektivitetsfrågor.
- Föra dialog med marknadens aktörer och delta i regionala samarbeten och nätverk för att säkerställa lokala behov.
- Integrera digital infrastruktur i samhällsplanering, samt tydliggöra krav på bredbandsutbyggnad vid användning av kommunal mark.
- I samverkan med regionen analysera möjliga alternativ för områden där kommersiell utbyggnad bedöms som osannolik, med stöd av regionens underlag och analyser.

Post- och telestyrelsen (PTS)

PTS är den nationella myndigheten för elektronisk kommunikation och post, med ansvar för att främja en säker, robust och tillgänglig digital infrastruktur i hela landet. Myndigheten fungerar som regeringens expertorgan och får löpande uppdrag som rör utbyggnad, uppföljning och utveckling av konnektivitet.

Genom återkommande regeringsuppdrag analyserar och kartlägger PTS tillgången till både fasta och mobila nät, följer upp målen i den nationella digitaliseringsstrategin och lämnar förslag på hur brister i täckning, kapacitet och robusthet kan åtgärdas.

PTS ansvarar för fördelning av statliga bredbandsstöd till områden där marknaden inte bedöms investera, och har även fått i uppdrag att utreda ett nytt stöd för mobil infrastruktur i delar av landet med bristande täckning. Myndigheten arbetar dessutom med krisberedskap och robusthet i elektroniska kommunikationsnät samt samordning av insatser vid störningar.

Genom samverkan med regioner, kommuner och marknadsaktörer bidrar PTS till en långsiktigt hållbar, säker och konkurrensneutral utbyggnad av Sveriges digitala infrastruktur.

Post- och telestyrelsens roll

- Kartlägga och analysera tillgång, kapacitet och täckning i fasta och mobila nät.
- Fördela statliga bredbandsstöd och på uppdrag utreda nya stödformer.
- Genomföra återkommande regeringsuppdrag kopplade till digital infrastruktur. Främja driftsäkerhet, cybersäkerhet och redundans i elektroniska kommunikationsnät.
- Samverka med regioner, kommuner och marknadsaktörer för att förbättra täckning och tillgång i hela landet.

Trafikverket

Trafikverket ansvarar för planering, tillstånd och samordning kopplat till väg- och järnvägsnätet samt för drift och underhåll av statlig transportinfrastruktur.

Myndigheten samverkar med kommuner, regioner och marknadsaktörer för att

samordna grävarbeten och möjliggöra gemensam utbyggnad av transport- och digital infrastruktur.

Trafikverket utvecklar även uppkopplade transportsystem och leder det nationella arbetet med Future Railway Mobile Communication System (FRMCS) den nya standarden för digital järnvägskommunikation. FRMCS bidrar till robust och säker kommunikation, ökad kapacitet och möjlighet till samutnyttjande med annan digital infrastruktur längs järnvägskorridorerna.

Trafikverkets roll

- Ansvara för tillståndshantering och samordning av arbeten inom statlig väg- och järnvägsinfrastruktur.
- Utveckla uppkopplade transportsystem och införa FRMCS som del av den digitala infrastrukturen.

Företag

Företagen är viktiga användare och drivkrafter i den digitala omställningen. Deras behov av snabb och tillförlitlig uppkoppling skapar efterfrågan som stimulerar utbyggnaden av digital infrastruktur.

För att företag ska kunna fatta informerade beslut krävs tydlig information om kostnader och möjligheter till anslutning. Företag bidrar också till att synliggöra nyttan av digital infrastruktur genom att utveckla digitala tjänster, arbeta datadrivet och ställa krav på robusthet och kapacitet.

Användare och medborgare

Medborgare och användare är centrala för att digital infrastruktur ska komma till nytta. Efterfrågan på bredbandsanslutningar är avgörande för att investeringar ska genomföras. För att kunna fatta informerade beslut behöver invånare ha tillgång till tydlig information om tillgång, kostnader och nyttor med anslutning.

Även mark- och infrastrukturägare spelar en viktig roll genom att upplåta mark och möjliggöra kanalisation för bredbandsutbyggnad.

Strategiska inriktningar

Den regionala utvecklingsstrategin perkar ut den strategiska inriktningen ”*Säkra tillgång till robust bredband i hela länet.*” nedan visar hur arbetet med konnektivitet ska bidra till att nå detta mål.

Samarbete och samverkan

Beroendet av digital kommunikation, tjänster och verktyg gör att infrastrukturen för konnektivitet i dag utgör en del av samhällets kritiska infrastruktur. För att säkra en digital infrastruktur som är robust, resilient och redundant krävs ett nära och långsiktigt samarbete mellan offentliga och privata aktörer.

Samarbetet inom den offentliga sektorn mellan region, länsstyrelse och kommun är centralt för att undvika arbete i stuprör och säkerställa en effektiv planering över administrativa gränser. Genom gemensam dialog och planering kan behov identifieras och lösningar utvecklas även i områden där kommersiell utbyggnad är osannolik.

Gemensam samverkan kring resurser, teknik och beredskap stärker länets förutsättningar för robusthet, redundans och utveckling. Samverkan krävs också på storregionala nivå mellan länen.

Aktiviteter

- Vidareutveckla den regionala samverkansgruppen för digital infrastruktur mellan regionen, länsstyrelsen och kommuner med stärkt fokus på beredskap och redundans.
- Samverka med statliga, regional och lokala offentliga aktörer samt näringslivet för stärkt gemensam förmåga till måluppfyllelse på konnektivitetsområdet.
- Stärka kunskapsutbyte för att integrera digital infrastruktur i samhällsplaneringen.

Kartläggning

En uppdaterad och samordnad kartläggning av bredbands- och mobiltäckning är avgörande för att identifiera områden med bristande tillgång, låg robusthet eller svag infrastruktur. Kartläggningen ska ge underlag för planering, prioritering av stödinsatser och undersöka förutsättningarna för stärkt beredskap. Regionala analyser bör stödja kommunernas arbete och bidra till en samlad bild av länets digitala motståndskraft. Ett gemensamt, aktuellt och tillförlitligt underlag är en förutsättning för att detta ska kunna uppnås.

Aktiviteter

- Tillhandahålla underlag och analyser om tillgång, kapacitet och undersöka robusthet i fasta och mobila nät som stöd för kommunernas planering.
- Identifiera och tillgängliggöra kartdata för planering, uppföljning och prioritering av insatser.

Samordning

Samordning mellan olika infrastrukturer och planeringsnivåer är avgörande för att säkerställa tillgång till robust digital infrastruktur i hela länet. Enligt plan- och bygglagen (PBL, 2 kap. 5 §) är elektronisk kommunikation ett allmänt intresse som ska beaktas i planläggning och prövning. Kommuner och regionen bör tillsammans skapa förutsättningar för planeringsunderlag som stödjer fysisk planering och prioritering av digital infrastruktur. Eftersom digital infrastruktur ofta spänner över flera sektorer krävs ett utvecklingsinriktat arbetssätt för att integrera frågan i samhällsplaneringen. De kart- och analysunderlag som ligger till grund för handlingsplanen baseras på gemensamma regionala analyser och tillgängliggörs för kommunerna via regionala karttjänster i länskarta och genom GIS-underlag för vidare analys i kommunernas egna system. Arbetet ska ta hänsyn till EU:s Gigabit Infrastructure Act (GIA), som underlättar samutnyttjande av infrastruktur, samordnade civilarbeten och effektiva tillståndprocesser. Genom tidig dialog och gemensam planering mellan kommuner, region, länsstyrelse och marknadsaktörer kan kostnader minska och ett mer resilient och klimatanpassat nät byggas.

Aktiviteter

- Ta fram och tillhandahålla planeringsunderlag för digital infrastruktur.
- Verka för att kommuner integrera digital infrastruktur i planering och exploatering enligt PBL:s bestämmelser om allmänna intressen.
- Samordna planering med andra infrastrukturer i linje med GIA och andra kommande bestämmelser på området.
- Använda ledningskollen.se för samordning av grävningar och skydd av befintlig infrastruktur.

Användning

Ett brett och jämlikt nyttjande av digital infrastruktur är avgörande för att investeringar i bredbands- och mobilnät ska få full effekt. Alla i länet ska kunna delta i det digitala samhället och använda digitala tjänster på ett tryggt och tillförlitligt sätt. Efterfrågan, betalningsförmåga och digital kompetens påverkar hur väl konnektiviteten tas tillvara. I redan fiberutbyggda områden finns fortfarande hushåll och verksamheter som saknar anslutning, vilket kräver lösningar för efteranslutning. Det offentliga bör tydliggöra sitt beroende av digital infrastruktur, särskilt inom välfärdsverksamheter. Tjänster som trygghetslarm, digital tillsyn, hemtjänstens mobila system och hjälpmedel för personer med funktionsnedsättning kräver tillförlitlig uppkoppling dygnet runt. Behovet av god täckning, även inomhus i vårdboenden och på landsbygden, är en förutsättning för trygg och effektiv välfärd.

Aktiviteter

- Identifiera insatser som stärker anslutningsviljan och den digitala delaktigheten hos hushåll och företag.

- Tydliggöra hur samhällsviktiga aktörers verksamheter är beroende av digital anslutning för att fullgöra sina uppdrag.
- Identifiera och utveckla möjligheter till efteranslutning i redan utbyggda områden.

Teknik och robusthet

Robusthet, redundans och beredskap Utvecklingen av en robust, resilient och redundant digital infrastruktur är en central förutsättning för ett fungerande samhälle och för länets beredskap. Arbetet omfattar såväl fasta som mobila nät och behöver beakta både tekniska och organisatoriska aspekter. Digital infrastruktur följer i många fall funktionella samband snarare än administrativa gränser. Arbetet med robusthet och beredskap förutsätter därför samverkan mellan regioner, kommuner, statliga aktörer och marknadsaktörer. Åtgärder för ökad robusthet och redundans behöver i detta sammanhang planeras och prioriteras utifrån samhällsviktiga funktioner, regionala stråk och länsöverskridande samband. Arbetet med robusthet, redundans och beredskap sker inom ramen för respektive aktörs uppdrag och ansvar samt genom befintliga former för regional samverkan. Detta innefattar såväl tekniska åtgärder som samordning av planerings- och analysunderlag. I takt med att fler samhällsviktiga tjänster blir digitala ökar kraven på en robust, säker och tillgänglig infrastruktur. Enligt den nationella digitaliseringsstrategin ska den digitala infrastrukturen vara robust, resilient och redundant, med förmåga att motstå och snabbt återhämta sig från störningar.

Arbetet med robusthet omfattar både tekniska och organisatoriska aspekter. Standarder som Robust fiber bör användas som grund vid utbyggnad, samtidigt som verktyg som ledningskollen.se utnyttjas för att minska risken för skador och avbrott. Cybersäkerhet och motståndskraft mot störningar i leveranskedjor är också viktiga delar av robusthetsarbetet. Strategin är teknikneutral, vilket innebär att flera lösningar kan bidra till målen, exempelvis fiber, mobilnät, radiolänk och satellit. En diversifierad infrastruktur ökar redundans och stärker länets digitala motståndskraft. I takt med att drönartjänster blir vanligare ökar behovet av uppkopplad och samordnad infrastruktur för luftrumshantering (U-space). Digital infrastruktur ska möjliggöra säker kommunikation, positionering och styrning i realtid. Arbetet samordnas med SKR, Transportstyrelsen, PTS och Trafikverket för att stödja utvecklingen av robusta och säkra system för drönartrafik. Ett uppkopplat luftrum stärker beredskap, samhällsservice och innovation inom bland annat logistik och räddningstjänst.

Aktiviteter

- Höja förståelsen för vikten av robusthet, resiliens och cybersäkerhet i digital infrastruktur.
- Säkerställa att nät byggs enligt riktlinjer i standarden Robust fiber, inklusive robusta mobilnät och radiolänk.

- Beakta funktionella samband, regionala stråk och länsöverskridande behov i planering och prioritering av åtgärder för digital infrastruktur.
- Samverka med nationella och regionala aktörer för att utveckla planeringsunderlag och digital infrastruktur, inklusive stöd för drönartrafik.

Finansiering

Förutsättningar för finansiering och genomförande Utbyggnaden av digital infrastruktur i länet sker i huvudsak genom kommersiella investeringar samt, i områden där marknadsförutsättningarna är svaga, genom statliga stöd. Statliga bredbandsstöd riktas i första hand till landsbygdsområden och andra områden med höga utbyggnadskostnader och begränsad kommersiell lönsamhet. Stöd lämnas normalt inte till utbyggnad i tätorter. Kommunala insatser i konnektivitetsarbetet är i regel inte av monetär karaktär, utan avser främst fysisk planering, samordning, tillståndprocesser enligt plan- och bygglagen samt dialog och samverkan med marknadsaktörer och andra offentliga aktörer. Region Örebro läns roll är att samordna, ta fram planerings- och analysunderlag samt stödja kommuner i dialogen med nationella myndigheter och marknadsaktörer, i syfte att skapa förutsättningar för faktisk utbyggnad där kommersiella förutsättningar saknas.

Det statliga bredbandsstödet från PTS har skapat förutsättningar för att digital infrastruktur nått längre ut på landsbygden, där den kommersiella utbyggnaden är svag. Trots detta kvarstår områden med höga anslutningskostnader och låg marknadsnärvaro.

Regeringen har gett PTS i uppdrag att utreda ett nytt statligt stöd för mobil infrastruktur i områden med bristande täckning och svaga kommersiella förutsättningar. För att kunna ta del av framtida stöd behöver kommunerna och regionen gemensamt förbereda sig genom att kartlägga behov, samla underlag och etablera strukturer för samordnad dialog.

I linje med EU:s Gigabit Infrastructure Act och den nationella digitaliseringsstrategin bör framtida investeringar bidra till samutnyttjande av infrastruktur samt stärka robusthet, redundans och klimatanpassning i länets nät.

Aktiviteter

- Förbereda länet för kommande stöd till mobil infrastruktur genom gemensam kartläggning och planering.
- Följa utvecklingen av nationella och europeiska stödordningar och skapa beredskap för hantering.
- Undersöka möjligheter till investeringar och samfinansiering i områden med svag kommersiell utbyggnad.

Uppföljning av handlingsplanen

Uppföljningen av handlingsplanen för konnektivitet genomförs årligen och samordnas av Region Örebro län. Syftet med uppföljningen är att följa utvecklingen av tillgång, kapacitet och robusthet i länets digitala infrastruktur samt hur väl arbetet bidrar till att nå de regionala och nationella målen för konnektivitet och fungerar som stöd för regional planering, samverkan och dialog. Uppföljningen baseras på befintliga nationella och regionala underlag, däribland analyser och uppföljningar från Post- och telestyrelsen samt regionala planerings- och analysunderlag.

Uppföljningen omfattar inte uppföljning av enskilda statliga stöd eller operativt genomförande, utan syftar till att utgöra ett strategiskt underlag för prioriteringar, lärande och fortsatt samverkan. Uppföljningen ska ge en samlad bild av utvecklingen inom länet och utgöra underlag för prioriteringar. Resultatet redovisas till regionstyrelsen, som har det övergripande ansvaret för att säkerställa att arbetet med digital infrastruktur bedrivs i linje med den regionala utvecklingsstrategin och digitaliseringsstrategin för Örebro län. Arbetet sker i nära samverkan med länets kommuner, Länsstyrelsen i Örebro län, Post- och telestyrelsen samt marknadsaktörer.